

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/3981,quotStrategia-wspolnoty-interesow-to-najlepsza-strategia-na-niepewne-czasyquot.html>

25.04.2024, 03:40

24.07.2012

"Strategia wspólnoty interesów to najlepsza strategia na niepewne czasy"

Zachęcamy do przeczytania wywiadu Magdaleny Szczygielskiej z szefem Biura Bezpieczeństwa Narodowego ministrem Stanisławem Koziejem, który ukazał się w dwumiesięczniku "Fakty Magazyn Gospodarczy". Rozmowa dotyczyła strategii bezpieczeństwa, wyników Strategicznego Przeglądu Bezpieczeństwa Narodowego oraz priorytetowych kierunków transformacji sił zbrojnych.

Czego uczą międzynarodowe kryzysy dotykające ostatnio Europę w świetle potrzeb i wyzwań, jakie wiążą się z zapewnieniem bezpieczeństwa ?

- Strategiczne środowisko bezpieczeństwa międzynarodowego podlega obecnie dynamicznym zmianom, co powoduje przyspieszoną deregulację systemu ustanowionego w erze zimnej wojny. Względna stabilizacja wypierana jest przez destabilizację. Indywidualne interesy narodowe biorą górę nad kierowaniem się wspólnymi wartościami. W tym samym czasie Europa musi stawić czoła nowym wyzwaniom oraz zagrożeniom asymetrycznym np. globalnemu terroryzmowi, cyberprzestępczości czy proliferacji technologii i broni masowego rażenia.

Kryzys finansowy jest dodatkowym elementem pogłębiającym negatywne zjawiska, o których wspominałem. Osłabia on potencjał militarny państw NATO i Unii Europejskiej. W tym samym czasie Stany Zjednoczone przenoszą swoje główne zainteresowanie strategiczne z Europy do Azji i na Pacyfik. NATO jest zmęczone Afganistanem. Z kłopotami prowadziło operację w Libii. Unika zaangażowania się w Syrii. Ma trudności z konsensem w sytuacjach kryzysowych. Unia Europejska jest w kryzysie, co odbija się na Wspólnej Polityce Bezpieczeństwa i Obrony, która ma niewiele wspólnego z realną obroną. Dlatego podstawowa nauka płynąca z aktywności organizacji międzynarodowych w reagowaniu na wiele ostatnich kryzysów jest następująca: myśląc o bezpieczeństwie nie możemy zdyktować się wyłącznie na sojusze. Musimy budować przede wszystkim własny potencjał obronny i wzmacniać go rozwiązaniami sojuszniczymi.

Jak słabości Unii Europejskiej i przejawy destabilizacji przekładają się na sferę bezpieczeństwa i jakie atuty można wskazać jako mocne strony państw członkowskich, pozwalające budować skuteczną strategię bezpieczeństwa ?

- Istnieją co najmniej trzy rażąco słabe strony Unii Europejskiej. Po pierwsze, w ogóle maleje poziom zaufania między państwami, co wzmacnia trend renacjonalizacji polityk bezpieczeństwa poszczególnych państw. Po drugie, Unia

Europejska znajduje się w kryzysie gospodarczym. Problemy strefy euro w połączeniu z warunkami niepewności w sąsiedztwie strategicznym – tj.: „arabską wiosną”, niestabilnością wschodniego sąsiedztwa UE – wpływają na politykę zarówno w samej Unii, jak i jej relacje ze światem zewnętrznym. Po trzecie, problemem jest też „zmęczenie rozszerzaniem”, które podważa potencjał integracyjny. Polska niezmiennie uważa, że Unia Europejska powinna kontynuować politykę „otwartych drzwi”.

Trudna sytuacja w strefie jest wyzwaniem dla europejskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Kryzys zmniejsza atrakcyjność modelu europejskiego, zaś wobec coraz większej asertywności ważnych aktorów w sąsiedztwie UE, Stary Kontynent nie może sobie pozwolić na pogrążenie w letargu. Grozi to bowiem utratą kontroli nad rozwojem sytuacji w otoczeniu.

Na ile założenia i cele bezpieczeństwa narodowego Polski pokrywają się z potrzebami i dążeniami Wspólnoty w tej sferze? W jakich aspektach budowania bezpieczeństwa kraje Unii powinny bezwzględnie patrzeć w jednym kierunku i działać we wspólnym interesie ?

- W budowaniu trwałego bezpieczeństwa międzynarodowego trzeba poszukiwać czegoś więcej niż tylko wspólnych wartości. Należy zidentyfikować wspólne interesy dla wszystkich członków. Jednak nie powinniśmy obrażać się, gdy ktoś ma interesy różne od naszych. Jest to sprawa zupełnie naturalna. Ważne jest to, co spowoduje zjednoczenie naszych wysiłków. W mojej ocenie strategia wspólnoty interesów to najlepsza strategia na niepewne czasy.

Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony Unii Europejskiej stanowi ambitną, stopniowo poszerzającą się dziedzinę aktywności Unii mającą na celu zapewnianie bezpieczeństwa swoim członkom. Dla Polski jest ona jedną z zewnętrznych polis ubezpieczeniowych – obok NATO – specjalnych stosunków z partnerami. Jednak kłopoty z bezpieczeństwem w ramach Unii Europejskiej nie leżą w konkretnych sprawach. One są wynikiem braku wspólnego interpretowania fundamentów strategicznych i braku wspólnej wizji strategicznej. Ona zaś nie zostanie zdefiniowana bez ustalenia w pierwszej kolejności wspólnoty interesów strategicznych wszystkich członków. Dlatego Biuro Bezpieczeństwa Narodowego proponuje znowelizowanie Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa z 2003 roku. Myślę, że można w tym względzie z powodzeniem wykorzystać doświadczenia NATO z prac nad obecną koncepcją strategiczną NATO i rozpocząć od powołania „grupy mędrców”.

Na czym polega dziś przyszłościowe myślenie strategiczne prowadzące do stworzenia niezawodnego systemu bezpieczeństwa i jakie zmiany w jego opracowywaniu są dziś najpilniejsze wobec dynamiki obserwowanej praktycznie w każdej dziedzinie, nie wyłączając obronności ?

- Obecnie musimy postrzegać bezpieczeństwo inaczej niż kilka, kilkanaście lat temu. Minął czas, kiedy decydowała o nim wyłącznie siła armii. Dzisiaj o bezpieczeństwie decyduje cały kompleks wzajemnie powiązanych spraw. Na pierwszy plan wysuwają się sprawy społeczno-gospodarcze. Zaproponowanie stworzenia niezawodnego systemu bezpieczeństwa to cel, który przyświeca prowadzonemu od końca 2010 roku Strategicznemu Przeglądowi Bezpieczeństwa Narodowego (SPBN). Wynika z niego, że obecnie najistotniejszym zadaniem jest integracja istniejących elementów systemu bezpieczeństwa narodowego, które działają często w sposób rozproszony i nieskoordynowany. Rekomendacje co do pożądanych kierunków poprawy tego stanu rzeczy będą przedstawione Prezydentowi RP w raporcie końcowym SPBN. Będzie on więc stanowił merytoryczną podstawę dla władz państwowych do podejmowania konkretnych zmian w obszarze bezpieczeństwa narodowego. Szczególnie może być przydatny w pracach nad nową Strategią Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz innymi dokumentami o znaczeniu strategicznym.

Jakie zjawiska wiążą się dziś z największymi zagrożeniami i ryzykami, które należy traktować w strategii bezpieczeństwa narodowego priorytetowo i ze szczególną uwagą ?

- Niestabilność wielu państw, a nawet całych regionów, jak na przykład Bliski Wschód, jest szczególnie niebezpiecznym źródłem ryzyk i zagrożeń. Poważne konsekwencje dla bezpieczeństwa rodzi niepoohamowana proliferacja broni masowego rażenia oraz raketowych środków jej przenoszenia. Globalizacja terroryzmu i ekspansja przestępczości międzynarodowej to nowe wyzwania i zagrożenia o transnarodowym charakterze. Za najbardziej dynamicznie rozrastającą się i jakościowo nową dziedzinę bezpieczeństwa należy uznać cyberbezpieczeństwo. Potencjalnie wciąż aktualne są klasyczne zagrożenia militarne - od lokalnych, selektywnych uderzeń i operacji, aż po agresję zbrojną na pełną skalę. Na szczęście ta ostatnia jest dzisiaj o wiele mniej prawdopodobna, niż w minionych dekadach zimnej wojny. Ale nawet jej, w strategicznym myśleniu o bezpieczeństwie, nie można pomijać.

Jakie elementy organizacji armii są dziś absolutnie niezbędne dla jej profesjonalizacji i jak ocenia pan postępy w realizacji założeń tego procesu na krajowym gruncie oraz widoki na dalsze doskonalenie systemu obronności, którego fundamentem są struktury wojskowe ?

- 8 listopada 2011 roku prezydent RP Bronisław Komorowski wydał postanowienie w sprawie określenia głównych kierunków rozwoju Sił Zbrojnych RP oraz ich przygotowań do obrony państwa na lata 2013-2022. Przyjęto w nich, że priorytetami w zakresie modernizacji technicznej sił zbrojnych powinny być systemy informacyjne, obrona powietrzna - w tym przeciwraketowa - i szeroko rozumiana mobilność wojsk lądowych. Postęp w tych trzech kluczowych obszarach ma doprowadzić do „przeskoku generacyjnego”, tak ważnego dla przygotowania armii do sprostania wyzwaniom XXI wieku. Natomiast w zakresie zmian organizacyjnych najważniejsze są dwie reformy: systemu dowodzenia oraz systemu szkolnictwa wojskowego. Realizacja tych priorytetowych kierunków transformacji sił zbrojnych wymagać będzie odpowiednich nakładów finansowych. Dlatego szczególnie ważne jest utrzymywanie stałego wskaźnika nakładów obronnych na poziomie 1,95 proc. PKB. Jest to jeden z najważniejszych gwarantów skutecznego budowania potrzebnego systemu bezpieczeństwa narodowego.

S. Koziej: Strategia wspólnoty interesów to najlepsza strategia na niepewne czasy, rozmowę przeprowadziła M. Szczygielska, "Fakty Magazyn Gospodarczy", nr 4 (58), lipiec-sierpień 2012 r., s. 100-101.

PLIKI DO POBRANIA

 Strategia wspólnoty interesów to najlepsza strategia na niepewne czasy - cz.I (s.100)
6.98 MB

 Strategia wspólnoty interesów to najlepsza strategia na niepewne czasy - cz.II (s.101)
6.98 MB

[Tweetnij](#)